

Mjölby kommun, Arbetsutskott 2025-08-11

§ 120

Diarienummer: KS/2025:166

Information om ordförandebeslut - Budget- och skuldrådgivning utan individuell behovsprövning

Bakgrund

En ny socialtjänstlag träder i kraft 1 juli 2025. Den betonar vikten av förebyggande arbete med lättillgängliga insatser.

Mjölby kommun erbjuder redan idag så kallade öppna insatser – stöd som ges utan individuell behovsprövning eller beslut av handläggare. Dessa insatser riktar sig främst till breda målgrupper och kompletterar behovsprövade insatser.

Den nya lagen reglerar insatser utan behovsprövning (IUB) mer systematiskt. Kommunen måste besluta om:

- vilka insatser som ska erbjudas,
- vilka målgrupper de riktas till,
- på vilka villkor de ges, samt
- om undantag från dokumentationsskyldighet ska göras.

Besluten ska vara tydliga, möjliga att följa upp och ge verksamheten förutsättningar att arbeta behovsstyrt och flexibelt.

Sammanfattning

Under åren har Mjölby kommun utvecklat så kallade öppna insatser/serviceinsatser, sociala insatser utan föregående behovsprövning. Inför omställningen till nya socialtjänstlagen har en inventering av dessa genomförts. Syftet med de öppna insatserna/serviceinsatserna har varit och är att erbjuda personer med olika typer av problem eller livsutmaningar ett lättillgängligt stöd och på andra sätt, exempelvis via träffpunkter eller uppsökande arbete, förhindra att problem växer sig stora.

De flesta öppna insatser ligger under socialnämndens ansvarområde och beslutas av socialnämnden. Däremot är budget och skuldrådgivning en öppen insats som tillhandahålls av medborgarservice som ligger under kommunstyrelsens ansvarsområde och måste därför beslutas av kommunstyrelsen.

Eftersom nästkommande sammanträde för kommunstyrelsen är efter att den nya lagen träder i kraft behöver ett ordförandebeslut tas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-06-13

Ordförandebeslut om att fortsätta tillhandahålla budget- och skuldrådgivning utan individuell behovsprövning

Muntlig information av kommundirektör.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut.

—

Beslutet skickas till
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Datum 2025-06-13
Diarienummer KS/2025:166

Handläggare
Anton Jidskog

Kommunstyrelsen

Information om ordförandebeslut - Fortsätta tillhandahålla budget- och skuldrådgivning utan individuell behovsprövning

Bakgrund

En ny socialtjänstlag träder i kraft 1 juli 2025. Den betonar vikten av förebyggande arbete med lättillgängliga insatser.

Mjölby kommun erbjuder redan idag så kallade öppna insatser – stöd som ges utan individuell behovsprövning eller beslut av handläggare. Dessa insatser riktar sig främst till breda målgrupper och kompletterar behovsprövade insatser.

Den nya lagen reglerar insatser utan behovsprövning (IUB) mer systematiskt. Kommunen måste besluta om:

- vilka insatser som ska erbjudas,
- vilka målgrupper de riktas till,
- på vilka villkor de ges, samt
- om undantag från dokumentationsskyldighet ska göras.

Besluten ska vara tydliga, möjliga att följa upp och ge verksamheten förutsättningar att arbeta behovsstyrt och flexibelt.

Sammanfattning

Under åren har Mjölby kommun utvecklat så kallade öppna insatser/serviceinsatser, sociala insatser utan föregående behovsprövning. Inför omställningen till nya socialtjänstlagen har en inventering av dessa genomförts. Syftet med de öppna insatserna/serviceinsatserna har varit och är att erbjuda personer med olika typer av problem eller livsutmaningar ett lättillgängligt stöd och på andra sätt, exempelvis via träffpunkter eller uppsökande arbete, förhindra att problem växer sig stora.

De flesta öppna insatser ligger under socialnämndens ansvarsområde och beslutas av socialnämnden. Däremot är budget och skuldrådgivning en öppen insats som tillhandahålls av medborgarservice som ligger under kommunstyrelsens ansvarsområde och måste därför beslutas av kommunstyrelsen.

Eftersom nästkommande sammanträde för kommunstyrelsen är efter att den nya lagen träder i kraft behöver ett ordförandebeslut tas.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-06-13
Diarienummer KS/2025:166

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-06-13

Ordförandebeslut om att fortsätta tillhandahålla budget- och skuldrådgivning utan individuell behovsprövning

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut

—

Beslutet skickas till
Akten

Beskrivning av ärendet

Regeringen har i propositionen *En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter* (prop. 2024/25:89) föreslagit att en ny socialtjänstlag ska träda i kraft den 1 juli 2025. Förslaget bygger på slutbetänkandet *Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag* (SOU 2020:47). Under förutsättning att riksdagen antar propositionen, innebär detta ett omfattande reformarbete för kommunerna och därmed för Mjölby kommuns socialtjänst.

Två former av insatser

En grundläggande förändring i den nya lagen är att socialnämnden får möjlighet att tillhandahålla insatser på två olika sätt:

1. Efter individuell behovsprövning.
2. Utan individuell behovsprövning.

Enligt Socialstyrelsens meddelandeblad 3/2025 kan sådana särskilda skäl vara:

- Att det är uppenbart obehövligt att dokumentera på individnivå, exempelvis vid öppen gruppverksamhet.
- Att behovet av anonymitet stärker viljan att söka hjälp, exempelvis vid insatser riktade till personer med beroendeproblematik eller personer som utsatts för våld.

Insatser utan individuell behovsprövning kan vara öppna för alla eller riktade till specifika målgrupper utifrån beslutade kriterier.

Dokumentationsskyldighet

Den nya lagen medför utökade krav på dokumentation vid genomförande av insatser, vilket gäller även insatser som ges utan individuell behovsprövning. Två undantag från denna dokumentationsskyldighet föreslås:

1. Vid rådgivning behöver inte personliga uppgifter dokumenteras.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-06-13
Diarienummer KS/2025:166

2. Vid insatser utan behovsprövning kan dokumentation som röjer identitet uteslutas om socialnämnden beslutar det och särskilda skäl föreligger.

Syftet med förändringen – stärkt tillgänglighet och förebyggande arbete

1. Syftet med att möjliggöra insatser utan individuell behovsprövning är att förbättra socialtjänstens möjligheter att nå grupper som annars kan vara svåra att nå och som idag inte söker stöd hos socialtjänsten innan problem har befasts.
2. Förändringen bedöms bidra till att sänka trösklarna för att söka stöd, öka tillgängligheten och förstärka den förebyggande inriktningen i socialtjänstens arbete. Insatser ska kunna påbörjas direkt när individen är motiverad, utan att invänta en utredning och formellt beslut.

Språkliga och funktionella förändringar

Den nya lagen medför även en språklig och funktionell förändring i hur socialtjänstens uppdrag uttrycks. Begreppet *insatser* används nu som ett samlat begrepp för vård, stöd, rådgivning, omsorg och annan hjälp. Dessa delas in i:

- Insatser för personliga behov
- Insatser för ekonomiska behov

Det är endast insatser för personliga behov som får tillhandahållas utan individuell behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL.

Definitioner

Insatser utan individuell behovsprövning Stödinsatser som kan erbjudas utan föregående utredning och beslut, enligt 11 kap. 5 § SoL.

Personliga behov Behov som inte är ekonomiska, men relaterade till exempelvis psykisk hälsa, ensamhet, relationer eller trygghet.

Målgrupp Invånare i Mjölby kommun som omfattas av beslutade kriterier för att kunna ta del av insatsen.

Dokumentation Anteckningar och uppgifter som ska föras vid genomförande av insats. Vid insatser utan behovsprövning gäller dokumentationsskyldighet med möjlighet till undantag vid särskilda skäl, enligt 13 kap. 7 § SoL.

Syfte

Syftet är att säkerställa intentionerna i enlighet med den nya socialtjänstlagen som träder i kraft den 1 juli vad gäller icke-behovsprövade insatser samt dokumentationsskyldigheten.

Finansiering/ekonomiska konsekvenser

Beslutet ger inga ekonomiska konsekvenser.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-06-13
Diarienummer KS/2025:166

Samråd

Kommunstyrelsens förvaltning har samrått med företrädare för omsorgs- och socialförvaltningen i denna fråga.

Kommunstyrelsens förvaltning

Andreas Capilla
Förvaltningschef

Handläggare
Anton Jidskog

Ordförandebeslut om att fortsätta tillhandahålla budget- och skuldrådgivning utan individuell behovsprövning

Bakgrund

En ny socialtjänstlag träder i kraft 1 juli 2025. Den betonar vikten av förebyggande arbete med lättillgängliga insatser.

Mjölby kommun erbjuder redan idag så kallade öppna insatser – stöd som ges utan individuell behovsprövning eller beslut av handläggare. Dessa insatser riktar sig främst till breda målgrupper och kompletterar behovsprövade insatser.

Den nya lagen reglerar insatser utan behovsprövning (IUB) mer systematiskt. Kommunen måste besluta om:

- vilka insatser som ska erbjudas,
- vilka målgrupper de riktas till,
- på vilka villkor de ges, samt
- om undantag från dokumentationsskyldighet ska göras.

Under åren har Mjölby kommun utvecklat så kallade öppna insatser/serviceinsatser, sociala insatser utan föregående behovsprövning. De flesta av dessa ligger under socialnämndens ansvarsområde och beslutas av socialnämnden. Däremot är budget och skuldrådgivning en öppen insats som tillhandahålls av medborgarservice som ligger under kommunstyrelsens ansvarsområde och måste därför beslutas av kommunstyrelsen.

Eftersom nästkommande sammanträde för kommunstyrelsen är efter att den nya lagen träder i kraft behöver ett ordförandebeslut tas.

Beslut

1. Budget- och skuldrådgivning ska fortsätta tillhandahållas på det sätt som sker idag, genom insatser utan behovsprövning.
2. Vid rådgivning behöver inte personliga uppgifter dokumenteras.

Delegationsbeslut

Datum	2025-06-12
Diarienummer	KS/2025:166

Beslut om delegation

Beslut fattat enligt punkt 3.1 i gällande delegationsordning beslutad av Kommunstyrelsen § 244/2024-12-11.

Cecilia V. Burenby (S)
Kommunstyrelsens ordförande